

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȊI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancoate nu se primesou. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

N^R. 248.

Sâmbătă 22 Decemvre

1884.

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Ianuarie s. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invităm pe onorații amici și sprijinitori ai fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
„ șese „ 6 „
„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 9 franci în aurŭ
„ șese „ 18 „ „
„ unŭ anŭ 36 „ „

Din cauza însemnatei scăderi a cursului biletelorŭ de bancă române, suntemŭ constrânși a condiționa plata abonamentelorŭ în aurŭ, sêu în hârtie cu adausulŭ aginului.

Rugămŭ pe d-nii abonați, ca să binevoiescă a-și reînoui de cu vreme abonamentulŭ, pentru ca să nu se întrerupă expedițiunea țiarului.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașovŭ, 21 Decemvre

Ca în toți anii s'au dusŭ și erŭ membrii partidei guvernamentale, ce se aflau în Pesta, la ministrulŭ-președinte Tisza ca să-i gratuleze de anulŭ nou. Încă cu-o săptămână înainte seriau foile inspirate, că d. Tisza va face la anulŭ nou o importantă enunțiațiune, care va întrece chiar și pe cea dela Oradea-mare.

Ministrulŭ-președinte a creșutŭ de lipsă se facă puțină reclamă pentru discursulŭ sêu de anulŭ nou, mai întâiu pentru-ca prin această să satisfacă ambițiunea sa, și este știutŭ că d-lŭ Tisza se numără între ômenii de statŭ cei mai ambițioși, apoi fiind-că tocmai acum cerea interesulŭ partidei sale de a se da o deosebită importanță cuvintelorŭ, ce le va rosti.

De când a rostitŭ baronulŭ Sennyey memorabilulŭ discursŭ, prin care a declaratŭ, că elŭ nu numai că nu și-a abjuratŭ nici unulŭ din principiile conservative, ce le-a profesatŭ mai înainte, ci este decisŭ chiar de a se opune guvernului, decât acțiunea acestuia va fi contrară vederilorŭ sale, unŭ sentimentŭ de nesiguranță și de descurajare a cuprinsŭ șirurile majorității slugarnice și mulți au începutŭ a se clătina în credința lorŭ despre atotputernicia marelui augurŭ alŭ partidei. Foile opoziționale preșiceau apropiata descompunere a partidei tizaiste.

Era momentulŭ supremŭ prin urmare, ca ministrulŭ-președinte să insuffle partidei sale nou curagiu. Decă i-a succesŭ această sêu nu prin discursulŭ de anulŭ nou, nu putemŭ sci. Din miculŭ estrasŭ, ce ni l'a transmisŭ firulŭ telegraficŭ, vedemŭ numai, că d-lŭ Tisza a vorbitŭ cu mare aplombŭ de liberalismulŭ sêu, în care nu se mai încrede ađi nimeni, nici chiar cei mai adicți dintre mamelucii săi.

Partida liberală, Ȋice d-lŭ Tisza, trebuie să țină susŭ stégulŭ liberalismului, sub care din diferite clase s'a formatŭ o singură națiune, și să nu concedă, ca națiunea să se desbine în clase. Acastă datorie, adause elŭ, i-o impune chiar rezultatulŭ alegerilorŭ trecute.

Ministrulŭ-președinte nu cere lucru puținŭ dela ômenii săi. A ridică unŭ stégŭ din tina corupțiunei, a volnicilorŭ și a terorismului celŭ mai nesuferitŭ, în care l'au nomolitŭ guvernamentali la alegerile trecute și alŭ face să fâlfâie

earășî ca odinioară cu mândria, este după tôte conceptele minții sănătoșe chiar o curată imposibilitate.

Ce a înstrăinatŭ ôre pe d-lŭ Tisza și pe ômenii săi de însuși poporulŭ maghiarŭ mai multŭ ca alegerile trecute? Cine dintre Maghiarii, cari vorŭ să trecă de ômeni independenți, mai cuteză a luă în apărare regimulŭ de ađi îmbetrănitŭ în păcate?

Nimeni dintre ômenii cu greutate ungrî nu-și mai ridică glasulŭ în apărarea d-lui Tisza. S'a vedutŭ și cu ocaziunea desbaterei bugetare în dieta din Peșta, că d-lŭ Tisza este avisatŭ de a se apără singurŭ de lovirile opozițiunei. Mamelucii lui nu mai au curagiu de a sări în focŭ pentru elŭ, ci totŭ ce facŭ este, că voteză încă după cum le comandă.

O profundă nemulțămire cu mersulŭ lucrurilorŭ a cuprinsŭ tôte clasele poporului maghiarŭ, abstrăgându dela celelalte naționalități, cari n'au fostŭ nici o Ȋi mulțămite în cursulŭ acestorŭ 17 ani de stăpânire ungrăescă. Ministrulŭ-președinte sêmețe că îi fuge terêmulŭ de sub picioare și de aceea își caută proptele printre corifeii opozițiunei. Se credea că a găsitŭ una în baronulŭ Sennyey, dăr curându au trebuitŭ să se convingă cu toții, că Sennyey numai la aceea nu se gândesce ca să sprijinescă unŭ regimŭ, care și-a perdutŭ tôte popularitatea în țeră.

A mai negociatŭ d-lŭ Tisza și cu alți corifei, cum este Desideriu Szilagyi, dăr fără rezultatŭ. Ear încâtŭ privesce grava cestiune croată d. Tisza nu mai are norocŭ cu nici una din măsurile sale. Acastă cestiune devine din Ȋi în Ȋi mai încurcată așa că anevoie se mai pôte resolvă pe cale normală și pacinică.

În această situațiune disperată ministrulŭ-președinte apelază la ômenii, pe cari i-au grupatŭ în jurulŭ lui numai interesulŭ și ambițiunile personale, ca să redice susŭ stégulŭ liberalismului.

Slugarnicii sateliți ai ministruluiŭ-președinte se vorŭ mai încercă pôte încă odată, gândindu-se la interesele lorŭ pericolitate, de a scăpă corabia înălțându stégulŭ terfelitŭ și mânjitŭ alŭ partidei. Dăr cine se va electrisă la privirea acestui spectaculŭ? Cine va mai fi așa de nebuș de a merge în urma acestui stégŭ?

Puține prospecte suntŭ în privința această pentru regimulŭ Tisaistŭ. Anulŭ 1884 'i i-a înstrăinatŭ pe toți. Poporațiunea sufere cumplitŭ și toți articuli din „Nemzet“ și „Pester Lloyd“ laolaltă nu-i potŭ alina durerea nici măcarŭ pe unŭ minutŭ.

Are dreptate „Pesti Naplo:“ „guvernulŭ e bolnavŭ, dar mai bolnavă e încă țera.“

În asemeni împrejurări nu folosesc nimicŭ înoitulŭ apelŭ alŭ ministruluiŭ-președinte către partisanii săi.

Se apropiă și ceasulŭ regimului actualŭ!

CRONICA POLITICĂ.

În Ȋiua de 30 Decemvre a alesŭ majoritatea din dieta croată deputațiunea regnicolară, care are misiunea de a complană divergențele între Croația și Ungaria. Antêiu se vorbea, că în această deputațiune vorŭ fi aleși și membri opoziționali, ca să nu se pôtă Ȋice că ea nu reprezintă tôte partidele. Pôte că unŭ momentŭ

s'au și gânditŭ la acesta momelucii, dăr trebuie că le-avenitŭ avisulŭ dela Banulŭ, ca să se lase de planurile idealistice și să nu creeze dificultăți d-lui Tisza băgându în deputațiune și opoziționali. În urma această deputațiunea a fostŭ compusă totŭ numai din mameluc. — Asiăđi Vineri, se începe în dietă desbaterea asupra indemnității și se asigură, că atât Starcevicianii câtŭ și Strossmayerenii vorŭ lua parte la desbatere. Eschiderea Starcevicianilorŭ dela ședințele dietale duréză până ađi. În clubulŭ partidei guvernamentale s'a discutatŭ cestiunea, decât Sarcevicianii potŭ fi admiși Vineri la ședință și s'a hotărîtŭ, că, deorece trebuie să se socotescă și Ȋiua în care a urmatŭ eschideră lorŭ, ei nu mai potŭ fi împedecați de a luă parte la ședințe.

Lunia trecută au ținutŭ în Agramŭ adunare și oficerii batalionului de Landwehr (armata teritorială). În această adunare a venitŭ în discuțiune afacerea auditorului de Landwehr Radosevicŭ, care este trasŭ la răspundere, pentru că a scrisŭ proiectulŭ de adresă alŭ Starcevicianilorŭ. Radosevicŭ, care se presentă în haine civile, ținu unŭ discursŭ de o ôră, în care apără cu căldură și cu entuziasmŭ adresa Starcevicianilorŭ și se provocă la imunitatea sa ca deputatŭ. După aceea se depărtă. Adunarea oficerilorŭ și-a continuatŭ consultarea. Hotărîrea ei va fi comunicată în scrisŭ peste câteva Ȋile lui Radosevicŭ.

Cu multă amărăciune constată organulŭ lui Bartha Miklos, că foile maghiare din Peșta n'au luatŭ notiță despre mișcarea pornită în Cluș pentru înființarea unei reuniuni de »cultură maghiară«, ci s'au măr-ginitŭ numai de a produce simplu scirea primită dela biroulŭ de corespondență telegraficŭ. Numai »Egyetértés« salută cu câteva cuvinte inițiativa »bravilorŭ bărbați« din Cluș, declarându că consimte pe deplinŭ la aceea, ca reuniunea să se estindă peste întregŭ Ardelulŭ, căci aici are de a urmări unŭ scopŭ mai mare ca reuniunile de felulŭ acesta din Ungaria. În Ardelŭ nu este de lipsă numai de a lăți limba statului și cultura maghiară, dăr totodată de a-o și apără în contra cuto-pirei Românilorŭ și a Sașilorŭ. Decă pentru Sași lucrăză Germania, ér pentru Români propagandiștii din România constituindu-se în reuniunile cele mai strinsŭ organizate: »este datorie noastră de prima ordine, adauge »Egyetér.«, de a lua cu ei lupta de concurență.« Trecându la marea cestiune a mijlocelorŭ materiale Ȋice: »Avemŭ lipsă de milioane și astăđi nici la mii încă n'amŭ ajunsŭ....«

Decă ar fi și milioanele așa de eftine ca fanfaronadele ungrăesci, atunci calea valea, ar mai puté speră câte ceva și pentru maghiarizare, dăr în sêrăcia cea mare cu care Ungurii stau să ne intrēcă, năsuințele »bravilorŭ bărbați« din Cluș trebuie să facă asupra orŭ-cărui omŭ cu minte o impresiune ridiculă.

»Vatan« raporteză despre o încăerare între Turci și Muntenegreni în Sangiaculŭ Novi-Bazarului, fôrte aprôpe de granițele Muntenegrului. Acesta s'a întemplatŭ la 11 Decemvre n. În Ȋiua amintită Tezo Kalič se duse cu ru-dele și amicii săi, cu totulŭ 13 persône, din Ravna Redica la Kula Sesko, ca să pescuiască în Tara Deodată se apropiară de ei căți-va Muntenegreni, Ȋicându, că aceluș ținutŭ, pe care se află ei acum, e teritoriul muntenegrenŭ, că prin urmare n'au nici unŭ dreptŭ să pescuiască și decî imediatŭ să părăsescă loculŭ. Cërta începŭ, degeneră în bătăia, rămânându pe locŭ 10 Turci morți și 2 răniți, ér alŭ 13-lea a dispărutŭ cu totulŭ. Cșsulŭ acesta, dacă se va adeveri, va produce crâncene încăerări între Turci și Muntenegreni.

Iată ce urmări triste are negligența guvernelorŭ. Atâtŭ guvernulŭ turcescŭ câtŭ și celŭ muntenegrenŭ se îndesă cu dragostea, dăr n'au grijă să reguleze odată cestiunea granițelorŭ.

DIN CROAȚIA.

O lungă corespondență din Agramŭ a primitŭ »Pester Lloyd«, alŭ cărei scopŭ este să înegrăscă câtŭ se pôte de multŭ opozițiunea starceviciană. I se comunică, că Starcevicianii prin discursulŭ dietale ținrite în mii de

esemplare și împărțite printre popor, prin broșuri și alte mijloace imprăștiie scirea, că partida guvernamentală vinde și trădăză Croația Ungariei și eschide pe opozițiune dela orice influență asupra dezvoltării situațiunei politice. Pe de altă parte Ungaria caută sistematic și cu precugetare, să silnicască Croația, să o sugă economicese și s'o ruineze.

»Opozițiunea, țice corespondentul, necurmată își dă silința să deștepte credința în popor, că până ce va esista legătura cu Ungaria, nu e posibilă în Croația nici nascerea vre-unei industrii, nici ridicarea economică a țării. Opozițiunea țice, că Ungaria zădărnicesce întemeierea de întreprinderi industriale cu capitalul strein în Croația și țrefusă astorfelul de întreprinderi chiar acelu sprijin, care în Ungaria este în usul în astfelu de casuri. La taxarea dărilor Croația se va împovăra mai mult decât Ungaria.»

De aci încolo corespondentul ia în risul pe opozițiune, țicendul că Starcevicianii vreu »să ațite poporul la răsboiu în contra infidelului Albionul — Pardon! — Ungaria.»

Intr'adeverul, decăi vorba, că Ungaria are puterea Albionului, atunci ferescă-se Starcevicianii, și în genere poporul croat, căci voru fi zdrobiți și pe apă și pe uscatul.

Mare-i inchipuirea ungruscă!

SCIRILE DILEI.

La scólele centrale române din Brașov se încep ferile pentru Crăciunul aț în 21 Decemvre, când se voru împărți și testimonii trimestriale. Prelegerile se voru începe în 3 Ianuarie 1885.

Ultima »Intrunire literară« s'a ținut erl séră. D-șora Elena Perșenaru a cetitil cu succedul o poemă de Bolintinenu. Prof. Ionu Popea a ținutul unul discursul despre »idealul unei femei.« Cu acestă intrunire s'a incheiatul ciclulul primul. Alul doilea ciclu se va începe în postulul Paștilorul.

Totdeodată facemul cunoscutul, că damele și domnișorele din locul potul imprumutal cărțil din »Biblioteca« în tôte Mercurile dela 3 ore d. p. escepționandu-se sərbătorile.

Reuniunea femeilorul române pentru ajutorarela vėduvelorul sėrace va aranjal o petrecere amusanțal și cu danțul în preserul anulul nou (31 Decemvre 1884 v.), în sala Redutei din Cetate.

Bilete a 1 fl. de persună și 2 fl. 50 de familiă până în 4 persone, se aflal la librăria Ciurcul și sėral la casal.

Cetimul în »Kolozs. Közlöny de Joi: »Intre binefăcētorii scolarilorul sėracil amintimul în primulul rēndul pe amabila soțial a comitelul Andrei Bethlen, din Brașov, care e stimatā și iubitā de toțil, nascutā Livia Mocsonyi. În țiuval de 23 Decemvre a împărțitul cu mănali propriā în locuințal sa la 35 de bēțil și fete sėrace de scōlal, fără deosebire de naționalitate, îmbrăcăminte și pe lângal acestal le-a mai datul colacil, rōme, țși jucării de zacharul. »Eu insumil, țice inspectorulul Koos Ferencz, am adunatul din scólele de aci pe bēțil cei mai sėracil.«

Fapta e nobilal!

Direcțiunea căilorul ferate ungrescile face cunoscutul, că linial feratā Baia-Sabadcal se va predal în curēndul comunicățiunii.

Noulul institutul de creditul și de economiul din Timișora a primitul numel »Timișiana.« Până acum s'a subscrisul numai în părțil apropiate de Timișora la vr'ol 300 de acțiunil, și între toțil subscriitorii nu e nici unul unicul neromānul.

Urāmul societății celul mai strălucitul viitorul spre binele poporului romānescul.

Dr. Dominik Kammel de Hardegger din Viena va întreprinde o călătorial sciențifical în centrul Africei cu scopul d'al imulți cunoscințile geografice, geologice etc fiindul insoțitul de mai mulțil bărbățil de sciințe. D. de Hardegger și-a alesul de servitorul pe lângal persōnal sa doi tineril romānil robușțil din Carpații Transilvaniei. Romāniul noștril vorul avē daral ocașiune a se dedal și la luptal cu leii, căci cu urșil, cu lupii și cu căniil turbațil suntul deja din copilărial lorul dedățil acasal.

In Petersburgul se va intrunil în 1885 unul congresul internaționalul electricul. Una din cestiunil principale cu care se va ocupa va fi aplicarela motorului electricul la trenuril.

Ministrulul de interne italianul a făcutul cunoscutul, că colerul s'a stinsul cu totulul în Italia.

Fiare sėlbaticel, precum urșil și lupil, facul maril stricaciunil, țice »Luptătorulul,« prin comunele Soveja, Vizantia și Răcōsal, din județul Putnal. Mulțil spunul că atētal fiare nu s'au vėțutul pēnal acum nici-odatal prin acele locuril. În Panciul, în cursul de țice țile s'au adusul impușcate peste 26 capre sėlbaticel și s'au vėndutul cu 12—15 fr. bucatal; purcelul sėlbaticul ca de 3 lunil cu 10 fr.

Foile polonezel din Varșovia anunțal, că Țarulul a primitul planulul ministrului de rėsboiul d'al se construi fortărețel maril.

Dupal cele din urmă sciril din Madridul, cutremurul de pământul din țilele din urmă a prăpăditul peste o miă de omēnil.

CORESPONDENȚA NOSTRĂ DIN COMITATE.

Din comitatulul Sătmăruil Decemvre a. e.

(De-ale contribuției din țera Oașului).

Când s'a făcutul prima clasificare catastralal a pământului în comuna Rașcal, totul intravilanulul și extravilanulul i s'a clasificatul în clasa I. și II. În urmă acestal s'a urcatul darea restantā a comunei la 11 mii și vre-ol 700 fl. Spre a scāpal din acestā stare deplorabilal, comuna a înaintatul recursul în regulal, prin care a cerutul sē se stērgal cu totulul acea parte a contribuției, care nici de cum nu se pōte încassal, ēr partea care cu mare greutate s'ar putea încassal, sē se repartizeze pe timpul de 20 de anil spre lichidare. Totodatal a cerutul sē se interțicil continuarela vinderil moșilorul din partea erarului, arătandul că, când cu licitarela a 20 de ogrățil, una dintr'ēnsele nu s'a vėndutul nici cu atatal, cātul ar fi fostul de lipsal pentru plățirela speselorul procesuale și arătandul mai departe, că causa rēului nu a fostul atātul situațiunea topografical fiindul comuna așețatal pe deluril muntōse, petrōse și espusal spălării mai multorul vāi, ci mai cu sēmā prima clasificare prē susul a pământului, care la clasificarela a doual catastralal a fostul pusul în clasa IV—V.

S'a alesul o comisiune de 2 membri în persōnal lui Gregoriul Balintul, preotul gr. cat. alul diecesei Gherlei, și Aron Grosz mare posesorul, care comisiune a fostul

insărcinatul a duce recursulul poporenilorul la ministrulul de finanțe contele Iuliu Szapary. Acestā comisiune fu primital în audiențal la 13 Dec. a. e. de cătrē d-nul ministru de finanțe. D-nul ministru a promisul verbalul, decal sunt bine informatul, că starea aceastal escepționalal a comunei Rașcal o va cercetal și va lua în considerare rugarela ei.

Cu acestā ocașiune aducemul mulțamitā onoratului domnul Gregoriul Balintul, energiosul preotul alul diecesei Gherlei, care cu ocașiunea venirei sale din Marmățial în țera Oașului, însușindul multe calitățil frumōse dela bărbatulul eruditul și bine meritatul de bisericā și de patrial Rvdss. d-nul Alexandru Erdōșul, archidiaconul și protopopul alul Oașului, nu încetēzal de a luminal poporulul și a-l aduce la cunoscințal de sine, a-i aratal cărările pe caril de le va urmā se va bucura de o stare materialal bunal, prin care țșil va dobândil și mântuințal sufletului sēul. Dela acestul preotul a emanatul și acestā ideā, care a adusul la sfărșitul cu multul zelul, nebăgandul în sēmā nici o ostēnelal. Dare-ar bunul D-șeul, ca poporulul romānescul, sē aibal cātul se pōte mulțil astfelul de povēțitoril »harnicul Unul Sătmăreanul.

De sub pōlele Retezatului, Decemvre 1884.

Prin denumirela Rev. domnul Beniaminul Densușanul ca canonicul prebendatul la bisericā catedralal gr. cat. romānal din Lugōșul, devenindul vicariatulul Hațegului vacantul, cu viual plăcere vē împărțasescul, cumcā Ilustr. Sa actualulul Episcopul alul Lugōșului Dr. Victorul Mihaly de Apșal cu datulul 17 (5) Decemvre a. e. a denumitul de vicarul foraneul pre Prea onoratulul domnul protopopul actualul alul districtului Ulpiei Traiane și parochul alul Grădiscei Ioane Ianzal, a căruil instalare solemnā se va face în 11 Ianuarie st. n. 1885 în bisericā gr. cat. romānal din Hațegul. Felicitāmul din totul sufletulul pre Prea on. domnul protopopul pentru avansarela preameritatā și urāmul din tōtal inima, ca în cerculul largitul alul activitățil sale pastorale sē întimpine acele simpatii căldurōse ce i-a păstratul și-i va păstral clerulul și poporulul districtual alul Ulpiei Traiane. Prea sântitulul archiereul a făcutul o alegere nimerital și corēspundētorē acelei înalte pozițiunii bisericescil, căci trecutulul activitățil Prea on. domnul protop. Ioane Ianzal ne dā cele mai pipāite și te meincele garantii.

Dupal desmembrarela celorl douel protopopiate a Iulul și a Ulpiei-Traiane de cătrē Vicariatulul prē estinsul alul Hațegului la anulul Domnului 1863, dupal repausarela fericitulul de piā memoriā Simeonul Ulpienul, fiindul promovatul din parochial Plosca-Baia ca administratorul protopopescul alul nou înființatulul districtul alul Ulpiei-Traiane Junele protopopul aflal unul câmpul vastul de activitate pastoralal. În restimpul de 21 anil cu zelul adevēratul apostolicul, cu abnegațiune canonicā și cautēlal pastoralal supuse grelei misiunil, de a regula din rădăcinil starea de cățutal și desolatā a tractului atātul pe terenulul bisericescul cātul și scolasticul, a suscitā și nutri în clerul emulare nobilal în predicarela consciințiosā a invēțaturil evanghelice și în totul modulul a ridical starea tractului vēdāl convenitā; cumcā acestā operā nobilā și sublimā i-a succedul, testēdal recunoscințal sincerā și laudele publice, cu care fu distinsul deosebitul de cătrē înaltulul sēul archiereul cu ocașiunea visitārei canonicel la anulul 1882, mărturisescul bisericelē și scōlele reparate și în mare parte de nou edificate prin inițiatival și sub conducere la sēl ruitōre, dovedesce regularela resp. mārīre la salarielorul invēțatorescil la sume potrivite, la 200—300 fl.

Până ce sē ajungal a aceste rezultate, a trebuitul multal muncal, zelul și abnegațiune din partea autoritățil lorul bisericescil, căci în tractulul Ulpiei-Traiane și peste totul în Hațegul se înrădăcinase adēncul indiferentismulul.

Mai până la începutulul deceniului trecutul salarielul invēțatorilorul în comune de frunte abia atingeau maximul de 120 fl. v. a., ēral în cele medii și micil se urcat delal 40—60 fl. v. a., conformul căroral se aplical invēțatoril, caril oril ce produceau, numai progresul nu. Ace-

FOILETONU.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stărnințil Romānilorul în Dacia Traianal, de A. D. Xenopolul, profesorul de istorial Romānilorul la universitate la Iașil, 1884.

(Urmare.)

Este de netăgăduitul, că Romāniul erau creștinil încă de pe timpulul stăpānirei romane. Acestā o dovedesce numeroșele denumirē de obirșial latinā a unorl noțiunil creștine precum: creștinul = chrestianus și nu de la grecesculul χριστιανός, păgānul = paganus, bisericā = basilica, Dumneșeul = Dominus Deus, sântul = sanctus, āngerul = angelus, templul = templum, altarul = altar, cruce = crux și multe altele.

Ritulul slavul s'a introdusul la Romānil în timpulul celui dintēiul imperiul bulgarul (680—1018) și Romāniul nu l'au pututul primi decātul la nordulul Dunării. Creștinismulul la Bulgari l'au introdusul discipulil lui Metodiul și Cirilul. Ei au întemeiatul la Bulgari și în genere la Slavonil o bisericā naționalal, introducēndul limbal bulgaral în slujbal dumneșeescā și traducēndul cărțil sfīnțele în limbal bulgaral, care nu e decātul vechea Slovenal.

Când s'a restatornicitul regalulul valaho-bulgarul prin frațil Petrul și Asanul, Bulgariil și-au alesul patriarchul nou în Trnowo, căci celul din Ochridal se grecisase dupal vr'ol 20—30 de anil de ființare bulgaral.

Bisericel din Valahial și Moldoval erau supuse în sē totul patriarchului din Ochridal. Stefanul celul Mare, domnul Moldovei, intitulēzal într'ol scrisōrel pe archiepiscopulul Ochridei: »prea fericitulul archiepiscopul alul Primei Justiniane și alul tuturorul Bulgarilorul, Sērbilorul și țērilorul Daciei.« Solil moldovenil se ducul sub Alexandru Vodā la Ochridal »pentru invēțatural legei.«

D. A. D. Xenopolul mai aduce o mulțime de fapte privitōre la bisericā și trage de aci conclusionil urmātōre:

Decal admitemul că Romāniul sē fi îmbrățășatul creștinismulul bulgărescul dincolo de Dunāre, în peninsula balcanical, atuncil nu se potul esplicā mai multe fapte netăgăduite. Mai āntēiul eșirela Valachilorul transdanubienil presupusal ca începutul pela 1185 trebuitul sē se prelungeșcal indetulul de multul timpul, precum admite și Rösler, și Romāniul din cea parte a Dunārei erau supusul autoritățil religioșel a patriarchului din Trnowo. Cum se face atuncil, că îndatal ce ei trecul Dunāre sē i vedemul întorcēndul-se la vechiulul patriarchul din Ochridal, care perise, pentru a țice astfelul, pentru nașune la bulgărescul în cufundarela āntēiului sēul statul? Apoil la Romāniul din

Macedonia, Tesalia și Pindul și indeobștel la toțil Romāniul sudbalcanicil, slujbal religioșal se face în limbal grecā și nu în cea slavonā, precum se făcutul multul timpul la Romāniul dela nordulul Dunării. Nu putemul admite prin urmāre nici aceal, că Romāniul au venitul din părțil Haemulul, căci ar fi venitul atuncil cu limbal grecescā în bisericā. Apoil și scriere la se deosebesce: În Macedonia se scrial caractere grecescil, în Dacia cu litere cirile. Ritulul bulgarul s'a introdusul în Dacia în vremile āntēiului statul bulgarul, care stăpāne la până'n Panonial. Nu e nevoie la face pe Romānil sē primēscal acestul ritulul sudulul Dunării și legăturil bisericilorul moldovenescil și muntenescil cu scaunulul archiepiscopulul din Ochridal aratal, că Romāniul n'au pututul primi creștinismulul bulgarul decātul la nordulul Dunării, în țērilē pe care ei le ocupā și astățil. Căci dacal Romāniul ar fi venitul din Moesia dupal vēcūlul alul XII, ar trebuitul sē asculte de patriarchulul din Trnowo. Că au jucatul Romāniul rolul dincolo de Dunāre în vremile statului valaho-bulgarul, este nevoie la inchipui, că ei sē fi fostul forțel numeroșil în »Moesial« și apoil a'i face mai tārșul sē disparal, cātul tocmai ar fi trebuitul sē rămānal acolo. Nu se pōte tăgădui însă, că cei dintēi capil ai rēscolēi erau valahil. Dacal s'arū fi întorsul din sudulul Balcanilorul, ar fi trebuitul sē slujescal în bisericā grecesce ca și cei din Macedonia. A se admite că Romāniul sē fi revenitul în Da-

torii împrejurării nefavorabile, precum și decădınței morale și materiale a urmată rēcēla pęcātōsă și adēncu simțită a poporului față cu biserica și școlă. Poporul încă sub impresiunea prōspētă a jugului feudal, coplesit sub loviturile grele ale sorții sale neindurate, lipsit de învătōri luminați, cari simțind palpitările inimei lui sē-i vorbescă la inimă, sē-lū convingă și pęcūndă pentru pricēperea adevēratelor sale interese vitale, strimtoratū de cele mai modeste lipse ale traiului fără sperare de a-și vedea starea sa ameliorată, încetlū cu încetlū inclinā spre egoismū detrāgēndū obolulū sēu celorlū mai sacre instituțiunī, care-lū putēu mātōi, și spre totala sa ruinā adese în petrecerī turbulente își căuta vindecarea sēu celū puținū alinarea momentană a suferințelor sale de tōte dīlele.

Charū domnului, aceste stări anormale au încetatū în cea mai mare parte prin energia Prea on. d. proto-popū făcēndū locū unui avēntū destul de îmbucurātōr.

Primescă dară pe calea publicității tributulū piei recunoscīnțe a clerului urāndū-i, ca Atotputintele în pozițiunea nouē sē-i oțelēscă puterile spirituale, sē-lū întārescā prin grația sa divină, ca cu asemenea efectū pastoralū sē lucreze în via Domnului multī ani fericiți spre gloria păstorului divinū, spre edificarea intelectuală și morală a clerului și poporului credinciosū, spre promovarea binelui publicū, alū bisericeii și alū națiunei nōstre romānescī multū iubite.

Unulū din preoții tractuali.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alū »Gaz. Trans.«)

Pesta, 2 Ianuarie. — La gratularea de erī a partidei liberale, ministrulū președinte rēs-punse accentuāndū, că partida liberală actuală fine strīnsū la acelēși principii ca și partida liberală de odiniorā. Resultatulū alegerilorū impune datorია, ca sē fie susū ținutū stēgulū liberalismului, sub care din diferitele clase sē se formeze o națiune. Elū nu pōte permite, ca națiunea sē se desbine în diferite caste. Declară că va ținē strīnsū necondiționatū la principiile fundamentale ale reformei camerei magnaților. — Pārechea princiară de corōnă a sositū erī dupā amēđi; a visitatū teatrulū popularū.

DIVERSE.

Escesū militarū. — Se scrie din Wiener Neustadt, că în acelū orașū se întēplă la 24 Decemvre n. sēra pela 9 ore unū escesū între miliția impērātēscă. Intr'o speluncă, care se află în centrulū orașului, aprōpe de municipalitate, făcūră dragonii escese și alergāndū polițiștii, ca sē infrēneze furia miliții, se opuseră formalū. Venindū o patrulă dela regimentulū 84 de liniă, ca sē restabilēscă ordinea și pacea, escedenții scōseră săbiile și se apērară bārbātesce. Pe uliță se încinse o luptă formală. Vr'o 10 dragoni se traseră într'un colțū lângă o casă și dādeau cu săbiile voinicesce în pedestrașii, cari tābērau asupra lorū. După ce unū polițiștū căpētă o lovitură de sabiă, provocă șefulū patrului pe dragonii escedenți, ca sē se predea, și după ce aceștia nu avū nicī un rezultatū comandă focū! Indată căđură doi dragoni la pāmētū, unulū greu rānitū, altulū ușorū. Alții doi încă căpētarā rane ceva mai ușore. Ceilalți se predarā numai, unulū scāpă cu fuga, alergāndū ca unū turbatū cu sabia scōsă pe mai multe uliți și dāndū totū mereu în drēpta și în stānga. După aceea veni o patrulă mai mare, care restabilī ordinea și arestā pe vr'o 15 dragoni, cari se mai aflau în cărciumă. Dragonii rāniți furā duși la varda polițiană, erā cărciuma fū numai decātū închisă. De

altmintrelea ce vină pōrtă bietulū crācimarū, pentru că s'au luatū dragonii la bătaia?

O a doua edițiune a afacerii Clovis-Hugues-Morin. — O dramă a pusū în mișcare orașulū Tonnerre (Yonne.) Duminecă sēra, la orele cincī și jumētate, se vede eșindū dela d. F..., unulū din cei mai avuți neguțatori din orașū, d. B..., architectulū orașului, care, cu trāsurerile feței cu totulū contractate, fugea pe stradă cu capulū golū. D. B.... era urmāritū d'aprōpe de d-na F..., care striga: »Puneți mātā pe elū!« Acesta ajunse lângă colegiu, unde căđū

D-na F..., care ilū urmārise, ilū ajunse și trase asupra-i cu revolverulū trei glōnțe, apoi dīse: »Este destulū timpū de cānd sunt insultatā.« Mai multī vecini, atrași de sgomotulū detunārilorū, alergarā lângă rānitū. Elū fū transportatū în locuința portarului colegiului, dēr muri dupā 15 minute fără sē pōtā rosti unū cuvēntū. D-na F... s'a constituitū în urmā prisionieră. Se crede în generalū, că d-na F..., o femeă tēnēră și fōrte onestă, a voitū sē-și rēsborne în contra d-lui B... din cauza stāruințelor sale neconținute pe lângă dēnsa. Se pretinde chiar, că dēnsulū neīnsuratū și în etate de 42 de ani, s'ar fi lāudatū că a obținutū favorurile d-nei F.... Aceștia calomniar fi oțārītū pe tēnēra femeă, care se bucurā de stima generală, d'a se rēsbona.

Experiențe cu privire la scorpionī. — Cu privire la scorpionī, d. H. de Varigny a făcutū o experiență, care contrađice o părere destulū de rēsponditā. Scorpionii s'ar sinucide, se dīce, în anume condițiuni, între altele cānd suntū incunjurati de unū cercū de focū. D. de Varigny, aflāndū-se dīlele trecute în laboratorilū din Banyuls-sur-Mer, avū la dispozițiunea sa mai multī scorpionī. Făcū unū cercū de jārāteculū, roșu încă, de aprōpe 40 centimetre în diametru, și băgā în acelū cercū unulū dupā altulū vr'o cincispredece scorpionī. Fiecare animalū făcū aprōpe aceeași manevră; vedēndū drumulū împedicatū, se ridicā pe piciorē, cu aculū bine așēfatū d'asupra capului și cu intrepiditate se repeđi pe cărbunī, dāndū din cōdă spre a înlātūrā piedica, ințēpāndū în drēpta și în stānga, pāzīndū-se însă de a se ințēpā singurī. D. de Varigny apropiā unū cărbune roșu de spatele unuia din animale; scorpionulū se silī din tōte puterile sē depārteze foculū de pe spate cu cōdă, dar nu se atinse cu aculū. În sfērșitū, din cei cincispredece scorpionī torturați, nicī unulū nu s'a sinucidă. D. de Parville, foiletonistulū de la »Journal des Débats,« dāndū sēmă de acēstā experiență, sfērșesce cu urmātōrele cuvinte: »Incă o istoriā vechiā de pusū printre prejudecățile cari spunū că salamandrii, spre pildă trāescū în mijloculū focului.« — Cu tōte acestea — scrie raportorulū »Romānia,« din care luāmū acēstā notiță — fie-ne permisū sē credemū, că acēstā experiență nu contrađice cu temeiu opiniunea, după care scorpionii se sinucidū. Ne aducemū aminte că acum căți-va ani la Mehadia, pe muntele din drēpta, lângă înālțimea ce-i dīce »la Cruce,« căți-va domni, ce se intorceau dītr'o excursiune la Ciōreci, au făcutū aceeași experiență pe care a făcut'ō d. H. de Varigny, și rezultatulū a fostū favorabilū pārerii, că scorpionii se sinucidū. În adevērū, s'a luatū o tingiră, sub care s'a aprīnsū nisce uscāturi. După ce tingirea se inferbāntase, și în momentulū cānd flācārile cuprīnsēră de jurū împrejurū vasulū de aramă, s'a aruncatū scorpionulū înāuntru. Pentru unū momentū animalulū se pārea multāmītū de căldurā; în urmā însă, ne mai putēndū suferi arsura, căutā sē iasā, dar flācārile ilū opriau. După căte-va încercārī nefolosītōre, își luā atitudinea ce a observat'ō și d. de Varigny și cu cōdă d'asupra capului se ințēpā la capū, rostogolīndū-se mortū în fundulū tingirii. Multī din visitorii băilorū Mehadia din acelū anū își vorū fi aducēndū de sigurū aminte de acēstā experiență.

Descoperirea unei mine de aur și de argintū. — Lāngă Spring Place, la căți-va chilometrii dela Chattanooga, în statulū Georgia (Statele-Unite), s'a descoperitū o mină de aur și de argintū, care are sē facā pe mai multī avuți și fericiți.

Celū care a descoperit'ō este unū sārācū lācātușū, anume Enricū, care posedā o bucățicā de pāmētū lângă Spring Place. Acum de curēndū, Enricū sāpa în grādină, cānd vedū d'odatā că scānteiază ceva în nisipū. Elū se plecā și, cătā bucuriā! cătā surprīdere! cānd puse mātā p'ō.... bucatā de aur! Ca unū omū cu minte, nu spuse ceea ce descoperise decātū numai unuia din prietīnii sēi cei mai d'aprōpe. Amēndoi începūră sē sape pāmētulū și deterā peste o vēnă de argintū care conține 15 la sutā aurū. După căteva dīle, i se oferirā lui Enricū pentru bucățica sa de pāmētū 80,000 dolari (400,000 franci.) Lācātușulū însă refusā, gāndīndū-se la miliōnele ce potū sē fie ascunse în pāmētū.

Pārerea lui fū împārțāșitā de o mulțime de aventurierī, cari alergarā cu grāmada pentru a esplora locurile din vecinātate și a face totū felulū de sāpāturi pentru descoperirea metalului prețiosū.

Unū Baronū în frigare. — Cronica spune, că într'ō dī regele Engliterei Carolū II, intrāndū de la vēnātōre, fū încāntatū d'a vedea servīndū-se în sala sa de māncare unū sferțū de bou friptū, trase spada și conferi aceștei marī bucățī de carne, după tōte regulele etichetei, titlulū de baronū. De atuncī este în obiceiurile curții englese d'a frige pentru sērbātōrile Crāciunului unū »baronū of beef« fōrte mare, distīnatū a apare pe masa regală, și dīarele englese ne spunū, că baronulū, care a fostū friptū în bucātārīile de la Windsor și trāmisū la castelulū de Osborne, cāntārea 300 livre. Boulū era din grajdurile reginei, prīvite ca cele mai renumite din Regatulū-Unitū. După obiceiū, acēstū roast-beef regalū era pusū între unū »patē« de becață și unū capū de porcū mistrețū, cărorā tōtā curtea le-a făcutū cea mai mare onōre.

De căte ori trebuie sē împungī pentru a cōse o cămașā simplă? — Acēstā întrebare și-o pusese o cusātōresă în Leicester (Anglia) și o rēsponse cu tōtā acuratețā. Resultatulū calculațiunilorū este urmātōrulū: a cōse gulerulū patru rēnduri 3000 de impunsēturi; capētulū lui 500; gāurile nasturilorū și cusătura nasturilorū 150; a cōse gulerulū și strīmtarea cămeșii la gātū 1204; manjete scurte, 1228; capētulū lorū 68; gāuri de nasturi 148; tivirea ochiurilorū 264; încheerea mānecilorū 840; cusătura la încheieturi 1488; punerea spetelorū 1880; tivirea căptugului 393; cusătura mānecilorū 2554; punerea lorū și a broșuțelorū 3050; jurū împrejurū 1526; cusături 848; așēdarea broșuțelorū 424; tivitura de josū 1104. Tōte impunsăturile facū 20,649. Acēstū lucru migālosū ilū putū face numai o Englesă, care are sange rece ca o amfibii și răbdare nespūsă.

Renumitū și admirabilū metodū de vindecare a d-lui Prof. Dr. Albert, Parisū, Place du Trone 6, recunoscutū de cătrā cele mai mari autorități medicale, se pōte recomandā fie-cārui, care suferē de epilepsīā, de cărcei și de nervi. Adreseze-se dar fie-care bolnavū cu tōtā încrederea la mai susū numitulū și mulți, cari pōte au desperatū, vorū recāștigā sārātatea lorū. În casa d-lui profesorū gāsescū toți cei ce suferū decārcei unū adāpostū liniștitū, cei lipsiți de mijlōce se vorū luā în considerare; după cum aflāmū, prețurile suntū fōrte eține în raportū eu orașulū celū mare. Trātarea prin corespondiță după trimiterēa unui istoricū esactū alū bōlei. Se mai observā însă, că Prof. Dr. Albert numai în urma unorū rezultate învederate pretinde onorārū.

Redacțiunea »Gazetei Transilvaniei« anunță, că de la 1 Ianuarie va avea trebuință de unū corectorū. Va fi preferitū celū ce va avea mai multā carte și care va cunōsce limbile patriei. Amēnunte prin corespondență.

Editorū: Iacobū Mureșianu.
Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu

cia înainte de secululū X, nu este de locū nimeritū, pentru că nāvālirile, care se presupunū că i-arū fi alungatū din Dacia, erau în tōtā furia lorū.

În potriva aflārei Romānilorū în Dacia Traiană se mai întēpină tăcerea absolută, pe care ar pāzi-o asupra acestui faptū tōte isvōrele veacului de mijlocū. Chiar dacā ar fi așa, n'ar fi nicī o mirare, cānd ne gāndimū, cătū de culte erau popōrele ce au nāvālitū în Dacia. Cu tōte acestea se pomenesce de Valahī, dēr ii confundā cānd cu Sciții, cānd cu Cumanii etc. Și scriitorii bizantinī ii scotū la ivealā, indată ce Valahii începū a pune în cumpēnā sōrtea impērāției bizantine. D. Jung observā cu multā dreptate, că Valahii, cari locuescū ađi în Austria, deși alcătuescū a 12-ea parte a poporației impērāției și locuescū o întindere de pāmētū de 2000 mile pătrate, mai că nu suntū amintiți în istoria acestui statū până la 1848, cānd ei începū a se arāta. Argumentulū a silentio nu dovedesce absolutū nimicū.

Dar este ore adevēratū, că până în secululū XII nu pomenesce nicī unū isvorū de Romāni la nordulū Dunārei? Protivnicii stāruinții Romanilorū, indată ce dau de unū isvorū, care pomenesce de Romāni, ilū declarā mincinosū. Cu o asemenea metodā se pōte probā, că Ungurii suntū cei mai vechi locuitori ai Europei.

Cronicarulū ungurescū Anonymus Belae regis

notar pomenesce în chipulū celū mai neindoielnicū despre ființarea Romānilorū în Transilvania pe timpulū cānd Ungurii au cuceritū acēstā țēră. Elū ii aratā ca alcātuidū unū statū sub unū duce alū lorū Gelu și ii dā dreptū ōmenii cei mai ticāloși ai pāmētului, fiindcă arū fi Valahī și Slavī. Aci d. Xenopolū face istoriculū venirei Ungurilorū în Panonia: au fostū isgoniți și bātūți pretutindenea, deși Anonymus din tōte bātāile ce le-au māncatū Ungurii face numai isbānde. Rōsler e adusū, prin dovedile și conclusiunile logice ce i-se punū în față, ad absurdum; tōtā teoria lui rēmāne o colecțiune minunatā de închipuirī, care n'au nicī o valōre istoricā.

Nestorū, slavū, conține o arātare identicā cu cea a lui Anonymus. Ungurii, dīce elū, veneu dela rēsārītū, și trecēndū nisce munți înālți s'au apucatū la luptā cu Valahii și cu Slavii, cari locuiau în aceste țēri.

Cronica »De facto Hungariae magnae invento« scrisā în 1237 dīce că »țēră ce astāđi se numesce Ungaria, pe atuncī se numia pāșunile Romanilorū, adecā ale păstorilorū romāni.

Simon Keza dīce în cronica sa scrisā cătrā 1285: »Valahii cari furā păstorii Romanilorū, rēmēnāndū de bunā voia lorū în Panonia.« Terminii decī de Valahī și păstorii Romanilorū suntū întrebuițati unulū pentru altulū spre a însemna aceeași poporațiune.

Nestorū dīce: »Atuncī venirā Ungurii albi și

moștenirā țēra Slovacilorū, după ce alungarā pe Valahī, cari o avēu luatā de mai înainte. Cātū pentru esplicarea lui Rōsler, că acesti Valahī ar fi fostū Frāncii imperiului Carolingianū, ea dovedesce sēu ignoranță istoricā sēu cea mai murdarā rea voință, căci Nestorū, făcēndū o enumerare a popōrelorū, cunōsce totū atātū de bine pe Frānci, ca și pe Valahī. Și Valahii lui Nestorū suntū chiar Romāni Transilvaniei, căci Ungurii au cuceritū chiar de la începutū acēstā țēră, și apoi s'au întīnsū în Panonia.

Mārturisirea lui Anonymus, că Valahii s'au aflātū în Transilvania la venirea Ungurilorū, capētā întārīre încă și dītr'o altā parte, încă mai neasteptatā decātū cronica rusescā a lui Nestorū. În poemulū germanū »Niebelungen« se gāsescū pomeniți Valahii printre popōrele, care venirā sē feliciteze pe Attila cu prīlejulū căsātōriei sale cu Crimhilda. Acēstū poemū e de pe la 1190.

Cinammus, scriitorū bizantinū, dīce că într'ō luptā a lui Manoilū Comnēnu cu Ungurii, 1161, »Valahii, coloniā italică, avēu s'atace pe Ungurī despre Marea nēgră.« Batace cu Valahii sēi ii bātū stașnicū. Cu astā ocaziune Ungurii au fostū din trei laturī loviți: la Dunāre, în Tauro-Sciția (Galiția) și dīnspre Marea nēgră, adecā din Moldova prin strēmtoarele Carpațilorū, bunāōrā prin pasulū Oituzului, pe unde Ungurii nu fuseserā nicī odatā loviți.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena

din 1 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aur ungară 6%	124. —	Bonuri croato-slavone	100. —
Rentă de aur 4%	95.75	Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.25
Rentă de hârtie 5%	90.55	Impmuntul cu premiu ungar	115. —
Impmuntul căilor ferate ungare	145.25	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	116.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungar (1-ma emisiune)	97. —	Renta de hârtie austriacă	81.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungar (2-a emisiune)	—	Renta de arg. austr.	82.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ungar (3-a emisiune)	105.25	Renta de aur austr.	103.90
Bonuri rurale ungare	100.60	Losurile din 1860	135. —
Bonuri cu cl. de sortare	100. —	Acțiunile băncii austro-ungare	853. —
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	100.75	Act. băncii de credit ungar	300. —
Bonuri cu cl. de sortare	100. —	Act. băncii de credit austr.	291.50
Bonuri rurale transilvane	101. —	Argintul — Galbin împărătesc	5.79
		Napoleon-d'or	9.74 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.20
		Londra 10 Livres sterline	123.15

Bursa de București.

Cota oficială dela 17 Decemvre st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
convert. (6%)	—	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
" " (5%)	85,84 3/8	—
" " urban (7%)	—	—
" " (6%)	—	—
" " (5%)	—	—
Banca națională a României	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	220	—
Aur	15,14 3/8	—
Bancnote austriace contra aur	—	—

Cursulu pieței Brașov

din 2 Ianuarie st. n. 1885

Bancnote românesce	Cump.	8.54	Vënd.	8.58
Argint românesc		8.45		8.50
Napoleon-d'ori		9.74		9.75
Lire turcesce		10.98		11. —
Imperiali		9.98		10. —
Galbeni		5.70		5.72
Scrisurile fonc. » Albina		100 —		101.50
Ruble Rusesci		125 —		126 —
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

De observat.

Epilepsia.

Cei ce suferă de spasmi, de cârcei și de nervi găsesc ajutor sigur prin metoda mea. Onorariile se dau după ce se vor observa succese. Tractarea în scris. S'au vindecat sute de ómeni.

Prof. Dr. Albert,

distins, pentru deosebitele succese, de către societatea științifică franceză cu marea medaliă de aur cl. I.

6. Place du Frêne, PARIS.

Zambach și Gavora
Fabrică de vestminte și recuise bisericesci de rit latin și grec

în Budapesta, strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Falonu seu Odăjdi, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachi, prapuri. Tóte felurile de stéguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) Covoruri pe

altariu, potiruri, Pietohlebnica, cadelnițe, Pacificalu, candelade altar, policandre pentru biserici, Ripide, Chivotu, cărți de Evangeliă etc.

Comande se efectuesc promptu. — Obiectele, care nu vor conveni, se vor schimba cu altele.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta					Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	
[Bucuresc]	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35			
Predeal	1.09	—	—	9.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55			
Timișu	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de josu	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28			
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibotu	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30			
Feldióra	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovațu	4.00	6.20			
Apatia	2.44	7.09	6.28	—	Várad-Velence	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39			
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Paulișu	4.47	7.19			
Homorod	3.18	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branicica	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39			
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	Conopu	5.25	8.11			
Sighișóra	4.51	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Zam	7.15	3.09	—	Bérvova	5.57	8.49			
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Soborșin	7.49	3.48	—	Zam	6.18	9.18			
Mediașu	5.39	11.36	12.43	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Bérvova	8.32	4.37	—	Soborșin	7.11	10.27			
Copșa mică	6.00	12.11	1.23	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Bérvova	9.19	5.30	—	Zam	7.48	11.18			
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Conopu	9.40	5.58	—	Gurasada	8.22	11.57			
Blașu	7.02	1.29	3.06	—	Aghiriș	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27			
Crăciunel	—	1.45	3.22	—	Ghirbău	8.12	4.34	—	—	Paulișu	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57			
Teiuș	7.38	2.26	4.15	—	Nedeșdu	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45			
Aiud	7.55	2.48	4.44	—	Clușu	8.38	5.11	—	—	Glogovațu	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58			
Vințulu de susu	—	3.12	5.10	—	Apahida	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46			
Uióra	—	3.19	5.19	—	Ghirbău	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibotu	11.14	4.20			
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	—	Clușu	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.00	2.10	7.27	Vințulu de josu	11.46	5.06			
Ghirișu	8.48	4.10	6.38	—	Apahida	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15			
Apahida	—	5.39	8.51	—	Ghirbău	12.04	9.49	8.53	—		6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00			
Clușu	10.08	5.59	9.18	—	Uióra	12.12	9.58	—	—										
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	—	Vințulu de susu	12.19	10.07	—	—										
Ghirbău	—	6.54	8.34	—	Aiud	12.45	10.42	9.17	—										
Aghirișu	—	7.10	8.59	—	Teiuș	1.15	11.32	9.40	—										
Stana	—	7.25	9.35	—	Crăciunel	1.44	12.03	—	—										
Huedin	11.33	8.11	11.04	—	Blașu	2.00	12.24	10.12	—										
Ciucia	12.06	8.52	12.17	—	Micăsasa	2.34	12.43	—	—										
Bucia	—	9.11	12.47	—	Copșa mică	2.52	1.22	10.45	—										
Bratca	—	9.29	1.21	—	Mediașu	3.27	2.24	11.07	—										
Rév	12.25	9.52	2.05	—	Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	—										
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	—	Sighișóra	4.50	4.17	12.15	—										
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	—	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	—										
Várad-Velinte	—	10.56	3.55	—	Homorod	6.47	7.07	1.32	—										
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	—	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	—										
P. Ladány	1.54	11.14	7.30	—	Apatia	8.09	8.46	2.24	—										
Szolnok	3.14	1.47	11.05	—	Feldióra	8.41	9.20	2.44	—										
Buda-pesta	5.10	4.40	2.37	—	Brașov	9.20	10.15	3.15	—										
Viena	7.30	7.44	6.40	—	Timișu	—	6.00	3.25	—										
	2.00	6.20	2.00	—	Predeal	—	6.57	4.03	—										
				—	Bucuresc	—	7.32	4.28	—										
				—			—	10.25	—										

Nota: Órele de nópte sunt cele dintre liniile gróse